

DET TEKNISKE BEREGNINGSUTVALG
FOR INNTEKTSOPPGJØRENE

Forbruker- og administrasjonsdepartementet
OSLO-DEP.

MELDING FRA DET TEKNISKE BEREGNINGSUTVALG

1. Innledning

Det tekniske beregningsutvalg viser til departementets brev av 22. oktober 1974 hvor utvalget ble bedt om "å foreta en vurdering av den økonomiske situasjon og utsiktene framover og eventuelt foreta nye beregninger for pris- og inntektsutviklingen ut fra det som nå foreligger".

Som departementet vil være oppmerksom på, er det i meldingen om nasjonalbudsjettet for 1975 lagt fram materiale som i stor utstrekning faller sammen med det Beregningsutvalget pleier å legge fram. For å løse sin oppgave, har utvalget derfor funnet det naturlig å ta utgangspunkt i en gjennomgåelse av nasjonalbudsjettets pris- og inntektsprognoser. Utvalgets vurderinger viser seg med visse unntak å avvike forholdsvis lite fra de forutsetninger som ligger til grunn for nasjonalbudsjettet.

Mot denne bakgrunn har utvalget ikke funnet det hensiktsmessig å foreta egne beregninger nå. En skal istedet innskrenke seg til å gi en kommentar til nasjonalbudsjettets anslag for 1974 og 1975. Dessuten vil utvalget vurdere enkelte deler av sin egen prognose fra februar i år, offentliggjort i NOU 1974:15: "Om grunnlaget for inntektsoppgjørene 1974".

I særskilte vedlegg gis oversikt over utviklingen

i lønninger og jordbrukspriser.

2. Utsiktene for 1974

De forutsetninger nasjonalbudsjettet bygger på ble fastlagt i august 1974. Nå foreligger materiale for ytterligere 2-3 måneder av året. Særlig vil utvalget peke på at etter at budsjettets forutsetninger ble fastlagt er det kommet statistikk over utenrikshandelen for 3. kvartal, lønnsstatistikk for 2. kvartal samt lønnsindeks for 3. kvartal. På disse felter ser det nå ut til at utviklingen i 1974 vil bli noe annerledes enn forutsatt i nasjonalbudsjettet.

a. Utenlandspriser

De nye opplysninger om importprisene som utvalget har kunnet innhente, bekrefter hovedtrekkene i det syn som er lagt til grunn i nasjonalbudsjettet. For den gjennomsnittlige prisutvikling, både for importen totalt og for vareimporten, er det etter utvalgets oppfatning ikke grunn til å endre budsjettets forutsetninger. For enkelte varegrupper gjør utviklingen hittil i år det rimelig å endre anslagene noe, men for importen totalt utjevner dette seg. Det er grunn til å peke på at stigningen i importprisene fra i fjor til i år er uvanlig sterk. For importen totalt er prisstigningen i nasjonalbudsjettet anslått til 19,7 pst. og for den rene vareimport (uten skip og oljeutvinningsutstyr) til 26,1 pst. Til sammenligning kan nevnes at i løpet av 3-årsperioden 1970-73 var prisstigningen for vareimporten 4,2 pst. i gjennomsnitt pr. år. I 1960-årene var det bare små endringer i importprisene fra år til år.

Eksportprisene har i senere tid utviklet seg noe annerledes enn forutsatt da nasjonalbudsjettet

ble utarbeidet. Det gjennomgående trekk er at prisene har vist seg å stige noe sterkere enn tidligere ventet. For den totale eksporten er det i dag, etter utvalgets mening, rimelig å vente en prisstigning fra 1973 til 1974 på rundt 16 pst. (nasjonalbudsjettets anslag var 12,7 pst.). For den rene vareeksport uten råolje og gass, skip og boreplattformer, anslår utvalget prisstigningen til om lag 27 pst. mot budsjettets 22,9 pst.

De endrede anslag på eksportsiden får betydning for anslaget for bytteforholdet overfor utlandet, altså forholdet mellom utviklingen i eksportprisene og importprisene. I nasjonalbudsjettet ble bytteforholdet antatt å utvikle seg svært ugunstig i 1974. Etter utvalgets oppfatning er det grunn til fortsatt å regne med en viss forverring i det totale bytteforholdet fra 1973 til 1974, men utslaget vil bli mindre enn før antatt. For det rene varebyttet ser det i øyeblikket ut til at prisforholdet ikke vil bli forverret.

b. Lønninger og inntekter i jordbruket

Lønnsutviklingen har vist en stigende tendens i løpet av 1974. Mens den gjennomsnittlige timefortjeneste for voksne industriarbeidere i 1. kvartal i år lå 12 pst. høyere enn samme kvartal i fjor, lå timefortjenesten i 3. kvartal 20 pst. høyere. Utvalget mener at utviklingen hittil i år gir grunn til å vente en sterkere stigning i lønn pr. lønnstaker fra 1973 til 1974 enn det nasjonalbudsjettet regnet med, $13\frac{1}{2}$ pst. i gjennomsnitt for alle næringer. Det synes nå rimelig å øke anslaget til rundt $14\frac{1}{2}$ pst. Det er fortsatt grunn til å regne med at lønningene i industrien vil stige sterkere enn gjennomsnittet. Det samme gjelder

innenriks sjøfart. Lønningene i varehandel, kommunene og i bank- og forsikringsvesen som i nasjonalbudsjettet ble antatt å ville stige noe sterkere enn gjennomsnittet, synes nå å ville utvikle seg omtrent som gjennomsnittet. Lønningene for ansatte i staten og i hotell- og restaurantvirksomhet er for året under ett ventet å stige mindre enn gjennomsnittet for alle næringer.

Inntektene i jordbruket antas å utvikle seg noenlunde som antatt under jordbruksoppkjøret og i nasjonalbudsjettet.

c. Konsumpriser og inntekter

Nasjonalbudsjettets anslag om en konsumprisstigning på 9,5 prosent fra 1973 til 1974 vil etter utvalgets vurdering vise seg å holde. Siden den gjennomsnittlige nominelle lønnsøking antakelig blir sterkere enn antatt i nasjonalbudsjettet (se ovenfor), vil reallønnen og også den disponible realinntekt for lønnstakere komme til å stige sterkere enn angitt i nasjonalbudsjettet.

Nasjonalbudsjettet regnet med, uten å angi tall, en forholdsvis svak utvikling i eierinntekten i de skjermede næringer i 1974, samtidig som eierinntekten i de konkurranseutsatte næringer under ett ble antatt å ville stige sterkt. Det ble ventet store variasjoner mellom de enkelte næringsgrupper. Utvalget antar at vurderingene i nasjonalbudsjettet i hovedsak vil slå til. Det forhold at lønnsstigningen blir noe sterkere enn antatt i nasjonalbudsjettet, uten at dette ser ut til å ha slått tilsvarende sterkt ut i konsumprisene, kan imidlertid bety at eierinntekten i de skjermede næringer vil få en svakere utvikling enn lagt til grunn i nasjonalbudsjettet. I de fleste utekonkurrerende næringer kan en derimot anta at de høyere lønnskostnader vil bli mer enn kompensert ved at økingen i eksportprisene også vil bli sterkere enn lagt til grunn i nasjonalbudsjettet.

3. Utsiktene for 1975

Etter utvalgets oppfatning er det på nåværende tidspunkt rimelig i det store og hele å godta nasjonalbudsjettets forutsetninger om utviklingen fra 1974 til 1975. Utvalget antar imidlertid at anslaget for lønnsstigningen bør økes noe i forhold til budsjettets anslag. Utvalget mener det er rimelig å vente at lønn pr. lønnstaker vil stige med rundt 18 pst. fra 1974 til 1975, eller med 1 prosentpoeng mer enn forutsatt i nasjonalbudsjettet.

I nasjonalbudsjettet ble det regnet med at utenlandsprisene - så vel på importsiden som på eksportsiden - ville stige en god del svakere fra i år til neste år enn fra 1973 til 1974. Prisstigningen for vareimporten og vareeksporten ble antatt å ville ligge i underkant av 10 pst. med noe sterkere stigning i eksportprisene enn i importprisene. Bytteforholdet for varer skulle dermed utvikle seg noe i gunstig retning. Det totale bytteforholdet ble imidlertid antatt å ville bli svekket.

Nasjonalbudsjettet regnet videre med en meget sterk stigning i de nominelle inntekter som ville gi sterke prisstigningsimpulser. I de skjermede næringer ble det forutsatt at eierinntektene ville øke betraktelig i 1975. Også i utekonkurrerende industri antok nasjonalbudsjettet at eierinntektene ville stige, men svakere enn året før.

I nasjonalbudsjettet er det lagt til grunn at konsumprisindeksen vil stige med om lag 11 pst. fra 1974 til 1975. Utvalget finner ikke grunn til å avvike fra denne prognosen men understreker de usikre forutsetninger den bygger på.

I tillegg til det økte anslag for lønnsstigningen har det skjedd endringer i andre forutsetninger som ligger til grunn for beregningen av den disponible realinntekt. Regjeringens forslag til inntektsskatter for 1975 ble noe endret av Stortinget, og det er på det rene at det vil bli en større øking i grunnpensjonene i Folketrygden enn det Regjeringen foreslo. Videre ser det ut til at Stortinget vil gå inn for mindre takstøking i samferdselsektoren enn det som er innarbeidet i nasjonalbudsjettet. Endringene av skatteforslaget vil isolert sett gi noe mindre øking i disponibel realinntekt for høyere inntekter enn beregningene i nasjonalbudsjettet viser. Den direkte virkning av de øvrige endringene trekker i retning av en større øking både for lønnstakere og trygdede enn beregnet i budsjettet.

4. Vurdering av utvalgets februarprognose

I utvalgets rapport nr. 1, 1974 av 26. februar ble det lagt fram prognoser basert på alternative forutsetninger om lønns- og jordbruksprisutviklingen i 1974. Det har vært vanlig at Beregningsutvalget, etter at inntektsoppgjørene er avsluttet, har foretatt en etterprøving av disse prognoser. Etterprøvingen har bestått i å erstatte de alternative lønns- og jordbruksprisutviklingene i "februarprognosen" med den faktiske lønns- og jordbruksprisutviklingen etter avtalene; resultatene av denne beregningen har så vært sammenholdt

med en beregning ("revidert prognose") der utvalget også har revidert de andre forutsetninger for prognosen.

I år er det etter utvalgets mening ikke behov for en revidert prognose for 1974. Dette skyldes at utvalget, med de forbehold som er nevnt i avsnitt 2, i hovedsak kan slutte seg til nasjonalbudsjettets anslag for pris- og inntektsutviklingen i 1974. Det har imidlertid stor interesse nå i ettertid å kontrollere de forutsetninger som Beregningsutvalget bygget sine februarprognoser på, for dermed å kunne si noe om nøyaktigheten av disse prognoser.

En kan i dag konstatere at forutsetningene for februarprognosen har vist seg å avvike fra den faktiske utvikling på følgende punkter:

- (i) En regnet i februar med betydelig øking i utenlandsprisene. Dette har slått til, men prisstigningen har vist seg å bli sterkere enn antatt. Særlig har eksportprisene steget sterkere enn ventet i februar.
- (ii) Det er grunn til å tro at eierinntekten pr. produsert enhet i de skjermede næringer i 1974 har vært mindre enn utvalget antok i februar. Skjerpet pris- og avanseregulering har medvirket til å gi dette resultat.
- (iii) Ved prognosen i februar bygget utvalget på en forutsetning om "uforandret økonomisk politikk". Det betyr at virkningene av de økonomisk-politiske tiltak som ble gjennomført i løpet av våren og sommeren

1974, herunder subsidieforhøyelser med en antatt indeksvirkning på 2,4 pst. og reduksjon av satsen for medlemsavgiften til folketrygden, ikke kom til uttrykk i utvalgets prognoser.

På andre punkter har forutsetningene for februarprognosen holdt godt, blant annet har den realøkonomiske utvikling i hovedsak blitt som ventet.

Som følge av at utvalgets forutsetninger ikke har slått til på alle punkter, har den faktiske pris- og inntektsutvikling i 1974 blitt en annen enn Beregningsutvalgets rapport fra februar ga grunn til å vente.

Den faktiske konsumprisstigning fra 1973 til 1974 vil bli betydelig svakere enn februarprognosen tydet på. Med de lønns- og jordbrukspristillegg som ble gitt ved inntektsoppgjøret, skulle en etter februarprognosen ha ventet en prisstigning på i overkant av 12 pst. Hadde utviklingen i utenlandsprisene vært forutsett korrekt, ville prognosen ha vært på bort i mot 13 pst. Den faktiske konsumprisstigning fra 1973 til 1974 vil bli om lag $9\frac{1}{2}$ pst. Uoverensstemmelsen skriver seg først og fremst fra at virkningene av subsidieforhøyelsene ikke var medregnet i februarprognosen, men har også sammenheng med at eierinntekten pr. produsert enhet i de skjærmede næringer synes å ha vært mindre enn regnet med i februar.

Realinntekten for Norge har antakelig utviklet seg litt gunstigere enn regnet med i februar, som følge av at bytteforholdet overfor utlandet har vært noe bedre enn ventet.

En har foreløpig bare få holdepunkter for å si noe om inntektsfordelingen i 1974. Antakelig har forholdet mellom lønnsinntekter i alt og eierinntekter i alt utviklet seg om lag som februarprognosen ga grunn til å vente med de lønnstillegg som ble gitt. Derimot kan fordelingen av eierinntekten mellom næringene vise seg å ha blitt en annen enn regnet med. Den uventet sterke stigning i prisene på eksportvarer må ha gitt deler av eksportindustrien betydelig større fortjenester enn forutsatt da inntektsoppgjøret fant sted, samtidig som fortjenesten i deler av de skjermede næringer - særlig de som har vært gjenstand for priskontroll - antakelig har vært mindre enn ventet.

Den disponible realinntekt for lønnstakere har, vesentlig som følge av økonomisk-politiske tiltak, steget langt sterkere enn februarprognosen ga grunn til å vente med de lønnstillegg som ble gitt.

Utvalgets medlemmer er enige i ovenstående.

Oslo, 28. november 1974

Odd Aukrust

Lønnsutviklingen

Lønnsutviklingen har vist en stigende tendens i løpet av 1974. Mens den gjennomsnittlige timefortjeneste for voksne industriarbeidere i 1. kvartal lå 12,0 pst. over tilsvarende timefortjeneste i 1. kvartal 1973, lå timefortjenesten i 2. kvartal 15,6 pst. høyere og i 3. kvartal hele 20 pst. høyere. Forutsatt samme stigning i 4. kvartal som i 3. kvartal, vil timefortjenesten for industriarbeidere gjennomsnittlig stige med ca. 17 pst. fra 1973 til 1974.

Denne sterke stigningen skyldes først og fremst de tariffmessige lønnstilleggene under årets inntektsoppgjør. For industriarbeidere slår disse lønnstilleggene ut med en gjennomsnittlig stigning i timefortjenesten på ca. 12 pst. beregnet på fortjenesten i 3. kvartal 1973. Omkring dette gjennomsnittstallet er det imidlertid stor spredning.

Ved siden av de tariffmessige tilleggene har også lønnsglidningen ligget på et usedvanlig høyt nivå. Lønnsglidningen i industrien lå i 1. kvartal 1974 gjennomsnittlig på ca. 7,5 pst. på årsbasis, dvs. siden 1. kvartal 1973. Det ser ikke ut til at denne stigningstakten er blitt svekket i løpet av året til tross for tariff tilleggene. I 3. kvartal lå lønnsglidningen i industrien på ca. 8,0 pst. på årsbasis.

I bedrifter tilsluttet Mekaniske Verksteders Landsforening utgjorde lønnsstigningen for voksne menn 17,5 pst. fra 3. kvartal 1973 til 3. kvartal 1974. Herav utgjorde de tariffmessige tilleggene 8,5 pst. og dermed lønnsglidningen hele 9 pst. I resten av industrien utgjorde lønnsstigningen for voksne menn i det samme tidsrom 21,2 pst. Herav utgjorde de tariffmessige tilleggene gjennomsnittlig ca. 13,5 pst. og dermed lønnsglidningen

ca. 7,7 pst. Det relativt lavere tariffmessige lønnstillegg i jernindustrien enn i resten av industrien er derfor på vei til å kompenseres av en sterkere lønnsglidning.

For funksjonærer viser N.A.F.'s lønnsstatistikk pr. 1. september 1974 en stigning i den gjennomsnittlige månedsfortjeneste på 14,6 pst. for menn og på 15,6 pst. for kvinner siden 1. september 1973. For funksjonærer er 1. januar fortsatt vanlig reguleringsstidspunkt for lønningene.

Når konsumprisindeksen pr. 15. november offentliggjøres, vil det til arbeidere i industrien, bygg- og anleggsvirksomhet og transportvirksomhet bli gitt et lønnstillegg på 10 øre pr. time for hvert poeng som indeksen er steget siden 15. mars 1974. For de offentlige ansatte og enkelte andre grupper av lønsmottakere er indekstillegget fastsatt til 0,55 pst. lønnstillegg pr. poeng stigning i indeksen. Det ser nå ut som konsumprisindeksen vil stige med ca. 9 poeng fra 15. mars til 15. november. Dette vil gi et lønnstillegg på ca. 90 øre pr. time til arbeidere i industrien etc. og på om lag 5 pst. til enkelte andre grupper. Disse tilleggene slår omtrent ikke ut i gjennomsnittstallene for 1974, men de slår fullt ut i 1975.

De fleste lønsmottakere får nye lønnstillegg i løpet av våren 1975.

For de største gruppene gis tilleggene fra 1. april. I industrien, bygg- og anleggsvirksomhet, transportvirksomhet o.s.v. vil disse lønnstilleggene til arbeidere utgjøre gjennomsnittlig ca. kr 1,35 pr. time eller ca. 6,5 pst. av fortjenestenivået i 2. kvartal 1974. Dette tillegget omfatter stort

sett et generelt tillegg på kr 1,00 pr. time, lavtlønnstillegg på kr 0,30 pr. time samt justeringer av ansiennitetsstillegg, skifttillegg o.s.v. Også omkring dette gjennomsnittstallet er det stor variasjon, men ikke så sterk spredning som ved lønnstilleggene i 1974.

I indekssklausulen i årets tariffavtaler er det tatt inn en bestemmelse om en halvautomatisk indeksregulering på grunnlag av konsumprisindeksen pr. 15. september 1975. Denne indeksregulering skal gi en kompensasjon for prisstigningen fra 15. november 1974. I nasjonalbudsjettet for 1975 er det regnet med en stigning i konsumprisindeksen på ca. 11 pst. fra 1974 til 1975. Hvis det er mulig å holde prisstigningen innen denne ramme, vil en vanlig lønnskompensasjon eventuelt gi et lønnstillegg på ca. 7 pst.

Foruten de tariffmessige lønnstilleggene vil lønns-
glidningen utgjøre en viktig komponent i lønnsut-
viklingen i 1975. Det er intet som tyder på at
presset på det innenlandske arbeidsmarked er blitt
lettere. Den konjunkturedgang med sterk stigning
i arbeidsløsheten som finner sted i mange land,
ser i Norge foreløpig ut til å bli oppveiet av
oljeaktiviteten i Nordsjøen. Denne aktiviteten
og de sekundære virkningene kan bli så sterk at
den fører til et ytterligere press på arbeids-
markedet. Fra 1. januar 1975 reduseres dessuten
den ukentlige arbeidstid for store grupper av
skiftarbeidere og senest fra 1. februar for de
fleste arbeidere i hoteller og restauranter og i
rutebilselskapene.

Lønnsglidningen er samtidig kommet opp på et høyere nivå enn noen gang tidligere. Dette kan i seg selv gi grunn til å tro at en ytterligere stigning i lønnsglidningen vil stoppe opp. Med reservasjon for usikkerhet som er forbundet med å anslå lønnsglidningen for ett år frem i tiden, kan det være grunn til å anta at lønnsglidningen i 1975 fortsatt vil ligge på det samme høye nivå som i 1974, dvs. 7,5 - 8,0 pst. Med denne forutsetning vil lønnsutviklingen i industrien kunne ligge omkring 19 pst. fra 1974 til 1975. I bygge- og anleggsvirksomhet og transportvirksomhet må det regnes med en noenlunde tilsvarende lønnsutvikling. I hoteller og restauranter må det regnes med en noe sterkere stigning.

De indirekte lønnskostnadene viste bare en mindre prosentvis stigning fra 1973 til 1974. Arbeidsgiveravgiften til folketrygden utgjorde 16,7 pst. av utbetalt lønn i 1974 som i 1973. I sykelønnsordningen mellom N.A.F. og LO som omfatter ca. 350 000 lønsmottakere, ble antall karensdager redusert fra 3 til 1 fra 1. mars 1974. Bedriftene utbetaler selv 90 pst. av netto lønn for 2. og 3. sykedag. Kostnadene er beregnet til å tilsvare 0,6 pst. av utbetalt lønn eller 0,5 pst. for kalenderåret 1974. Det ventes ingen større relative endringer i disse gjennomsnittskostnadene i 1975.

PRISENE PÅ JORDBRUKSPRODUKTER

Etter jordbruksnemndas kjennelse, skal det for første avtaleår (1. juli 1974 - 30. juni 1975) gjennomføres tiltak som gir jordbruket et brutto inntektstillegg på 1 112 mill. kroner. Av dette er 430 mill. kroner netto inntektstillegg, 362 mill. kroner som kompensasjon for økt kraftforpris og 320 mill. kroner som kompensasjon for prisøking på driftsmidler fra 1973 til 1974.

Ved fordelingsforhandlingene ble 808,1 mill. kroner gitt som generelle pristillegg på produktene og 303,9 mill. kroner som tiltak finansiert over statsbudsjettet.

Det generelle pristillegg vil, dersom prisene slo fullt ut, heve prisene på jordbruksvarer med 15,4 pst. på årsbasis før omkostningene til transport, foredling o.l. er trukket fra. Det er imidlertid en prisvikt i forhold til de avtaleforutsatte priser for gruppene poteter og grønnsaker, slik at den prosentvise øking sannsynligvis vil bli omlag $14\frac{1}{2}$ pst. Noe over halvparten av pristillegget vil slå ut i annet halvår av 1974 slik at prisutslaget blir omlag 8 pst. for dette året mens de resterende 6,5 pst. vil slå ut i 1975.

Nemndas kjennelse inneholder også regulerings- og justeringsbestemmelser innen avtaleperioden. Reguleringsbestemmelsen går ut på at for hvert poeng Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks pr. 15. november 1974 overstiger indekstallet pr. 15. mars 1974, skal med virkning fra 1. januar 1975 gjennomføres tiltak som gir jordbruket en beregnet inntektsøking på 18 mill. kroner.

Økingen i konsumprisindeksen pr. 15. november 1974 er ikke kjent enda, men reguleringsbestemmelsen vil anslagsvis bety ca. 160 mill. kroner. Tiltakene ut fra denne summen vil først slå ut i 1975.

Videre er det justeringsbestemmelser for 2. avtaleår. Den går ut på at det fra 1. juli 1975 skal gjennomføres tiltak som beregningsmessig gir jordbruket ytterligere en inntektsøking på 300 mill. kroner på årsbasis pluss et beløp som regnes ut slik: Beløpet som er en kompensasjon for kostnadsøking, skal utgjøre 90 prosent av beregnet volumfast øking i totalbudsjettets utgiftsposter utenom renter på egenkapital, med fradrag av 37 mill. kroner for rentestigning for lånt kapital og økt egenfraktandel for kunstgjødsel og kraftfôr og med tillegg av beregnet kostnadsøking i meieriene. Kostnadsøkingen beregnes på grunnlag av volumfaste kostnader i budsjettene 1974 og 1975 med første års volumtall. Prisgrunnlaget for 1974 justeres med de endringer som følger direkte av Jordbruksavtalen for 1974-76. Ved beregning av kompensasjonsbeløp forutsettes det at 85 pst. av beregnet kostnadsøking, utenom meieriene, dekkes av Jordbruksavtalen.

Hvor mye kostnadskompensasjonen vil utgjøre, foreligger det ingen detaljert prognose for.

Tiltakene for 2. avtaleår slår ut med bare et halvt år for 1975.

Regner en med resten av prisutslaget pr. 1. juli 1974, helt utslag for reguleringsbestemmelsen pr. 1. januar 1975 og halvt utslag for justeringsbestemmelsene pr. 1. juli 1975 - og det forutsettes at de to sistnevnte beløp dekkes helt ved pristillegg - vil en anslå prisstigningen på jordbruksvarer fra 1974 til 1975 til om lag 15 pst.

Det er her ikke innregnet eventuelle justeringer på grunnlag av indeksreguleringsbestemmelsen knyttet til konsumprisindeksen pr. 15. september 1975. Det er heller ikke tatt hensyn til de spesielle forbrukersubsidier som ble satt i verk fra 1. juli 1974.